herpy

GEKKOER

Oedura marmorata

Oedura marmorata er slektens typeart: en nattaktiv gekko fra Top End i det nordlige Australia med marmorert tegning og en kort, oppsvulmet hale, som lever på klipper og trær. Siden 2016 gjelder navnet bare dyrene fra Top End, så eldre stelleopplysninger under navnet kan handle om andre arter.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Marbled velvet gecko Tidligere navn: *Oedura verrillii; Oedura fracticolor* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**9-11 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende og klippelevende**
Biotop	**Savanne og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Varmeplass	**29-33 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Vinterhvile	**16-18 °C** 4 uker
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Kull per år	**3-5**
Inkubasjon	**55-70 dager** ved 27-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Oedura marmorata er en middels stor, litt flat gekko med stort hode, store øyne og myk, fløyelsaktig hud. Artsnavnet *marmorata* betyr "marmorert" og henspiller på den uregelmessige tegningen av lyse og mørke felter på ryggen. Slektsnavnet *Oedura* betyr "oppsvulmet hale", og nettopp dyrene fra Top End har en kort, tykk og løklignende hale når den er hel. Tærne har et par store, flate lameller ytterst, som gir godt grep på fjell og bark.

Arten blir opptil omtrent 11 cm fra snute til kloakk. Målene stammer fra tiden før arten ble delt, og kan også dekke de nærstående artene. Levetiden er ikke dokumentert; 10-15 år er lånt fra *Oedura monilis*.

O. marmorata ble beskrevet av John Edward Gray i 1842 og er typeart for slekten *Oedura*. I 2016 ble de marmorerte *Oedura* fra Australias tørre og halvtørre områder, som tidligere ble regnet som samme art, gjennomgått. De fire bestandene der viste seg å være andre arter: *Oedura cincta* i det sentrale og østlige innlandet, *Oedura fimbria* i Pilbara og Gascoyne og *Oedura bella* rundt Carpentariabukta. Bare dyrene fra Top End i Northern Territory er *O. marmorata*, og de har alle den korte, oppsvulmede halen, mens de andre artene har en lang, tilspisset hale. Stelleopplysninger fra før 2016 handler derfor ofte om de andre artene, og dyr i handelen er ikke alltid bestemt etter de nye grensene.

Som hos andre slektninger kan halen kastes av, og den vokser ikke ut igjen i samme form. Arten er rolig, men rask, og den kan hoppe fra hånden.

Utbredelse og leveområde

Oedura marmorata finnes bare i Australia, i Top End i Northern Territory, det tropiske nordlige hjørnet av landet. Typelokaliteten er Port Essington på Cobourg-halvøya.

De eldre angivelsene fra Western Australia, det indre Australia, Queensland og New South Wales hører nå til *Oedura cincta*, *Oedura fimbria* og *Oedura bella*. Utbredelsen i Top End er ikke skarpt avgrenset, så kartets ramme er et overslag.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Oedura marmorata lever i Top End, der klimaet er tropisk med en varm, våt sommer og en tørr, litt kjøligere vinter. Den bor på klippeutspring, i sprekker og i steinete skråninger i savanne og åpen skog og klatrer også på trær. Om dagen skjuler den seg i sprekker, under løse steiner og under bark.

Etter mørkets frembrudd kommer den fram og jakter insekter. Den tørre vinteren er sannsynligvis viktig for avlen.

Stell

TERRARIET

Et par *Oedura marmorata* må ha et terrarium på minst 45 × 45 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). En enkelt gekko kan holdes litt mindre, men arten er større enn mange av slektningene, så et større terrarium er en fordel.

Innred terrariet med flate plater av skifer og kork som står på skrå eller loddrett, slik at gekkoen kan sitte i smale sprekker og trykke rygg og mage mot overflaten. Gi flere skjul i begge ender. Som bunn passer en blanding av omtrent 60 % lekesand og 40 % siktet torvmose i et lag på 3-5 cm. En bakvegg av kunstig fjell gir ro.

Slektens arter klatrer også opp langs glass, så lokket må slutte tett. Sørg for god ventilasjon.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen er 24-27 °C, med et varmt sted på 29-33 °C, for eksempel under en liten lampe over en korkplate eller flat stein. Varmen fra en pære varierer mye, så mål alltid med et digitalt termometer. Tallene er lånt fra slektens øvrige arter, for eksempel *Oedura monilis*.

Om natten kan temperaturen falle til 18-22 °C. Nattemperaturen er ikke dokumentert for arten.

Vil du avle, er en kjølig vinterpause viktigst. Senk temperaturen til 16-18 °C uten varmt sted i fire uker, sprøyt bare 1-2 ganger i uken, og ikke fôr. Øk deretter temperaturen igjen. For lite vinterkjøling er den hyppigste grunnen til dårlige avlsresultater hos slekten. Uten avl er vinterpausen ikke nødvendig.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten er 40-60 %. Sprøyt terrariet 3-4 ganger i uken, slik at dyrene kan drikke dråper fra platene, og ha gjerne en liten vannskål. La terrariet tørke mellom sprøytingene, slik at bunnen ikke blir konstant våt. Et fuktig skjul med mose hjelper ved hudskifte. Etter vinterpausen sprøytes det hver dag de første tre ukene.

LYS OG UVB

Oedura marmorata er nattaktiv og har ikke noe dokumentert behov for UVB. Gir du UVB, skal det være et svakt lys (Ferguson-sone 1) med mye skygge, slik at dyrene kan trekke seg helt bort.

Kalk med D3 på fôret dekker behovet. Ha lyset på omtrent 12 timer om dagen i sommerhalvåret og litt kortere om vinteren, hvis du vil gi dyrene en vinterpause. Unngå direkte sol, som raskt overopphetter et terrarium.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Oedura marmorata lever av insekter og tar de fleste fôrinsekter i passende størrelse: siriss, gresshopper, kakerlakker, mindre melormer og larver av svart soldatflue. Byttet må ikke være lengre enn gekkoens hode er bredt.

Gi voksne 3-4 insekter per dyr 3-4 ganger i uken, og unger litt hver dag eller annenhver dag; regelen er lånt fra slekten. Under vinterpausen fôres det ikke. Dryss insektene med kalk, jevnlig med kalk med D3 og av og til med et multivitaminpulver. Hunner i avl og unger trenger ekstra kalk. Fjern insekter som ikke blir spist, slik at de ikke plager gekkoen når den sover.

ATFERD OG HÅNDTERING

Oedura marmorata er et rolig og skjult dyr som mest er aktivt etter mørkets frembrudd, men det kan av og til sees framme om dagen. Føler det seg truet, krummer det ryggen og vifter med halen. Flere arter i slekten logrer også med halen før de snapper et byttedyr.

Arten kan holdes enkeltvis, som par eller i små grupper med en hann og to hunner. Ikke hold to hanner sammen. Gi alle dyr flere skjul. Ta gekkoen bare opp når det er nødvendig, og la den løpe fra hånd til hånd i stedet for å gripe tak i den.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene av *Oedura marmorata* kjennes på to små utbulinger på undersiden av haleroten, hemipenisbulene, og på tydelige porer foran kloakken. Hunnen er vanligvis litt mindre og slankere. Alder ved kjønnsmodning er ikke dokumentert for arten; i slekten er dyrene vanligvis kjønnsmodne etter 1-3 år. Avlsdyr må være kraftige, voksne og i fin hold. Vær særlig oppmerksom på kalk til hunnene.

PARRING

Yngletiden følger den australske sommeren fra omtrent oktober til februar. Start med en kjølig, tørr vinterpause med kortere dager. Når temperatur, lys og sprøyting øker igjen om våren, begynner dyrene å pare seg. Hold en hann sammen med en eller to hunner. Uten tilstrekkelig vinterkjøling legger hunnene ofte få eller ingen egg. Opplysningene er lånt fra slekten og ikke dokumentert for selve arten.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger 1-2 egg om gangen, vanligvis 2. Regn med 3-5 kull per sesong; tallet er lånt fra *Oedura monilis* og andre arter i slekten. Sett en liten plastboks eller urtepotte med en inngang og 3-5 cm fuktig materiale, for eksempel halvt sand og halvt kokosfiber, i terrariet. Så lenge materialet ikke tørker helt ut, gjør det ikke noe om eggene først blir funnet etter et par dager. Gi hunnen kalk og rikelig med insekter gjennom hele sesongen.

INKUBASJON

Flytt eggene forsiktig til en liten boks med vermikulitt blandet med vann i forholdet 1:1 etter vekt, og vend dem ikke. Bruk en inkubator som holder 27-29 °C. Eggene klekkes etter 55-70 dager; tallene er lånt fra slekten. Det er ikke kjent om temperaturen avgjør ungenes kjønn.

Les mer: Inkubasjon av egg

OPPDRETT AV UNGER

Ungene skifter hud kort etter klekkingen og begynner deretter å ta små siriss. Hold ungene på tørkepapir, slik at du kan se fôr og avføring, og gi dem et fuktig skjul. Sprøyt lett, men la terrariet tørke mellom sprøytingene. Fôr dem hver dag eller annenhver dag med bittesmå insekter dysset med kalk. Skill ungene når kjønnene viser seg. Har en unge vanskelig for å skifte hud, hjelper et døgn i en liten boks med en fuktig klut.

Helse og vanlige feil

Oedura marmorata er robust, og de typiske feilene er de samme som hos andre insektetende gekkoer:

- Mangel på kalk og D3, især hos unger og avlshunner. Det gir bløte kjever, krumme lemmer og rystelser. Dryss insektene jevnlig.
- Hudrester på tær og halespiss hvis luften er for tørr. Gi et fuktig skjul og løsne restene med en fuktig klut.
- Overvekt hvis den fôres for ofte med feite insekter som melormer og zophobas.
- Mugg og bakterier i en konstant våt bunn. Sørg for ventilasjon og la bunnen tørke mellom sprøytingene.
- Dårlig avlsresultat uten en tilstrekkelig kjølig vinterpause.

Gekkoen må ha klare øyne, en fyldig hale og et godt grep. Oppsøk veterinær med erfaring med krypdyr hvis den går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.